

2020 елга кадәр Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Трудюлюбов авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы.

ЭЧТӨЛЕК

1. Программа паспорты
2. Гомуми мәгълүмат
3. Жәмәгать транспорты
4. Урам-юл челтәре
5. Транспорт комплексын үстерү өстенлекләре
6. Урам-юл челтәрен оптимальләштерү
7. Тукталыш урыннарын һәм транспортны озак вакыт саклау урыннарын оештыру
8. Жәяүлеләр урамнары һәм велосипед юллары системаларын булдыру: мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр өчен киртәсез мохит тәэмин итү.

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Трудюлюбов авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасы паспорты

Исем

2020 елга кадәр Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Трудюлюбово авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасы.

Муниципаль заказчы

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Трудюлюбово авыл җирлеге башкарма комитеты

Программаның урнашу урыны

Россия, Татарстан Республикасы, Аксубай муниципаль районы, Трудюлюбово авылы, Романов урамы, 6 йорт.

2020 елга кадәрге чорга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Трудюлюбово авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасы түбәндәге документлар нигезендә эшләнгән:

- «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында» 29.12.2014 № 456-ФЗ Федераль закон нигезендә;

-Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «торак пунктларның, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» 25.12.2015 № 1440 карары белән;

- Татарстан Республикасы Президентының 06.06. 2016 № 326661-МР муниципаль образ-ванияләрнең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасын эшләү турында.

Программа транспорт инфраструктурасын булдыру һәм үстерү, өлеге системаларның ышанычлылыгын арттыру һәм Аксубай муниципаль районының Трудюлюбово авыл

жирлегендө кешеләр өчен уңайлы һәм куркынычсыз шартлар тудыру буенча беренче чираттагы чараларны үз эченә ала.

Гомуми мәгълүмат

«Аксубай муниципаль районы «Трудолюбово авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 12-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына ярашлы рәвештә оештырылган Трудолюбово авыл жирлеге составына әлеге законга ярашлы рәвештә керә: Трудолюбово авылы (административ үзәге, ул район үзәгеннән 30 км ераклыкта урнашкан.), Тукай, Октябрь, им. Өченче Интернационал, Культура авылы, поселок .Казанлык. Торак пункт Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының көньяк-көнбатыш өлешендә урнашкан. Трудолюбово авыл жирлеге Муниципаль берәмлекләр , Шәрбән, Карасу, Яңа Кармәт, Сөнчәле авыл жирлекләре һәм Нурлат муниципаль районы белән чиктәш.

Транспорт комплексы

Тышкы транспорт

Торак пункт территориясендә тышкы транспорт бер төр Автомобиль белән күрсәтелә. Торак пунктта тышкы транспортның зур күләмнәре юк. Трудолюбово авыл жирлеге чикләрендә автомобиль юлының озынлыгы якынча 10,5 км тәшкил итә.

Шулай итеп, Тышкы транспортны үстерү буенча программа чаралары түбәндәгеләр булчак:

1. Муниципаль берәмлекнең территорияль планлаштыруында төбәк һәм жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын төзү һәм реконструкцияләү буенча чараларны исәпкә алу (бөтен чор).
2. Автомобиль юлларын перспективалы төзү коридорларын резервлауны тәэмин итү (бөтен чор).
3. Муниципаль берәмлек чикләрендә федераль һәм төбәк әһәмиятендәге автомобиль юлларын үстерү өчен жир участкалары бүлеп бирүдә ярдәм күрсәтү (бөтен чор).
4. Федераль һәм төбәк әһәмиятендәге автомобиль юлларының бүлеп бирү полосаларын һәм саклау зоналарын куллану режимын үтәүне тәэмин итү (бөтен чор).

Жәмәгать транспорты

Транспорт торак пункт инфраструктурасының мөһим өлеше, ул икътисадның барлык тармакларының һәм халыкның йөк һәм пассажирлар ташуга ихтыяжын канәгатьләндерә, житештерүчеләр һәм кулланучылар арасында төрле төр продукцияне күчерә, халыкка гомуми транспорт хезмәте күрсәтә. Транспортның тотрыклы һәм нәтижәле эшләве халыкның ташу ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерү һәм торак пунктның уңышлы эшләве өчен кирәкле шарт булып тора.

Трудолюбовский авыл жирлеге территориясендә автотранспорт предприятиеләре юк. Трудолюбовское авыл жирлеген район үзәге белән бәйләүче даими автобус транспорты хәзерге вакытта юк. Торак пунктта максатчан хәрәкәтләрнең күбесе шәхси автотранспортка һәм жәяүлеләр элементләренә туры килә.

Урам-юл челтәре

Урам - юл челтәре торак пунктларның транспорт, инженерлык һәм социаль инфраструктурасының төп элементы булып тора. Торак пунктның комплекслы үсешендә юл челтәрен һәм инфраструктура объектларын үстерү иң социаль әһәмиятле мәсьәләләрнең берсе булып тора.

Торак пунктта автомобиль юлларының шактый өлеше асфальт-бетон белән капланган.

Трудолюбов авыл жирлегенең урам-юл челтәренең характеристикасы

№ п./п.	Урамның исеме	Озынлыгы, км	Юлның киңлеге, м	Урамда урнашкан объектлар
	с.Трудолюбово			
1	Романова	1,5	6	Авыл җирлеге администрациясе, кибет, ФАП, СДК, китапханә, почта, торак сектор
2	Ленина	1,2	6	торак секторы
3	Молодежная	1,2	6	балалар бакчасы, торак сектор
	Д.Алга			
1	М.Джалиля	0,9	6	торак сектор
	Д.Владимировка			
1	Володина	0,6	6	торак сектор
2	Ерышова	0,2	6	торак сектор
	д.Тукай			
1	Вахитова	0,7	6	торак сектор
	П.Котловка			
	Центральная	0,7	6	торак сектор, магазин
	Лермонтова	0,5	6	торак сектор
	Д.Октябрь			
1	Чапаева	0,3	6	торак сектор
2	Чернышевского	0,3	6	торак сектор
3	Октябрьская	0,4	6	торак сектор
	Д.им.Третьего Интернационала			
1	Луговая	1,0	7	торак сектор
	С.Культура			
1	Садовая	1,0	5	СК, ФАП, торак сектор

Транспорт комплексын үстерү өстенлекләре

Муниципаль образ-вания транспорт комплексын үстерүнең төп өстенлекләре:

- булган урам-юл челтәренең юл япмасын ремонтлау һәм реконструкцияләү; хәзерге туфрақ юлларда каты япма белән юллар тәзү.

Муниципаль берәмлек территориясендә транспортны үстерү комплекслы алым нигезендә тормышка ашырылырга тиеш, ул хакимиятнең шәхси дәрәжәләренен: федераль, төбәк, муниципаль дәрәжәләренен уртақ тырышлыкларына юнәлдерелгән.

Авыл җирлегенен транспорт системасын үстерүне планлаштырганда районның һәм тулаем төбәкнең транспорт системасының перспективалы үсешен исәпкә алырга кирәк. Авыл җирлегенен транспорт системасы төбәкнең транспорт системасы элементы булып тора, шуңа күрә территориядә транспорт инфра-структурасын оптимальләштерү белән бәйлә барлык бурычларны хәл итү муниципаль берәмлекнең җирле үзидарә органнары вәкаләтләре кысаларында гына хәл ителә алмый. Транспорт инфраструктурасын үстерү буенча предло-жения программасындагы мәгълүматны барлык дәрәжәдәге бюджетларның уку-стиясе белән гамәлгә ашырырга тәкъдим ителә. Җирле үзидарә органнарының бурычлары булып дәүләт хакимияте һәм җирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеген тәмин итү буенча орган-низацион чаралар, Аксубай муницип-

паль районы җирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары ечен транспорт инфраструктурасын үстерү буенча инициатив тәкъдимнәр әзерләү торачак.

Федераль дәрәжәдә транспорт инфраструктурасын үстерүнең төп юнәлешләре Россия Федерациясенәң транспорт стратегиясе белән билгеләнә, ул РФ Хөкүмәтенең 2008 елның 22 ноябрәндәге 1734-р номерлы карары белән расланган.

Транспорт системасын үстерүнең стратегик максаты транспорт стратегиясенә ярашлы рәвештә икътисадның һәм җәмгыятьнең инновацион социаль юнәлешле үсешенәң конкурентлыкка сәләтле сыйфатлы транспорт хезмәтләренә ихтыяҗларын канәгатьләндерү.

Эффектив көндәшлеккә сәләтле транспорт системасын булдыру ечен өч төп компонент кирәк:

- конкуренциягә сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәтләре;
- югары җитештерүчәнлектәге куркынычсыз транспорт инфраструктурасы һәм транспорт чаралары, алар конкурентлык сәләтен тәэмин итәрлек дәрәжәдә кирәкле югары сыйфатлы транспорт хезмәтләре;
- транспорт хезмәтләрен тәкъдим итү дәрәжәсен спро-сом-дан арттыру ечен шартлар тудыру (юкса конкурентлык мохите булмайчак).

Муниципаль берәмлекнең транспорт комплексын үстерү өлешендә чаралар

Программа карарлары нигезендә муниципаль берәмлекнең торак пунктларында урамнарны этаплап тәзу һәм реконструкцияләүнең муниципаль максатчан программасын әшләү һәм кабул итү	Трудолюбово Авыл җирлеге	2018-2020
Автомобиль юллары классификациясенә ярашлы рәвештә җирле әһемияттәге автомобиль юллары исемлеген раслау.	Трудолюбово Авыл җирлеге	2018-2020
Территорияләрне планлаштыру буенча документлар әшләү комплексында хәл ителә торган юл хәрәкәте иминлегә буенча чаралар комплексын әшләү һәм гамәлгә ашыру	Трудолюбово Авыл җирлеге	2018-2020
Реконструкция, ремонт, торак пунктлар урамнарында каты япма урнаштыру	Трудолюбово Авыл җирлеге	2018-2020
Юллар һәм тротуарларны комплекслы тәзу	Трудолюбово Авыл җирлеге	2018-2020
Тукталыш майданчыкларын җиһазлау һәм җәмәгать транспорты ечен павильоннар урнаштыру	Трудолюбово Авыл җирлеге	2018-2020
Җирле әһемияттәге автомобиль юлларын паспортлаштыру, бүлеп бирү полосаларын билгеләү, җирле әһемияттәге автомобиль юллары биләгән җир кишәрлекләрен теркәү	Трудолюбово Авыл җирлеге	2018-2020
Автомобиль юлларында һәм торак пункт урамнарындагы барлык инженерлык корылмаларының техник торышын бәяләп инвентаризация кирәкле реконструкция яки яңа тәзелеш сроклары һәм күләмнәрен билгеләү	Трудолюбово Авыл җирлеге	2018-2020

Урам-юл челтәрен оптимальләштерү

Авыл жирлеге транспорт комплексын үстөрүнең югарыда билгеләнгән өстенлекләренә ярашлы рәвештә, проект программада урам-юл челтәрен оптимальләштерү буенча түбәндә тасвирланган чаралар каралган.

Программа нормативларга ярашлы рәвештә магистраль урам-юл челтәре челтәрен формалаштыру буенча тәкъдимнәр бирә.

Авыл жирлеге һәм авыл жирлеге чикләрендә урам челтәренәң төп исәпләү параметрлары 42.13330.2011 шөһәр төзелеше тельство, шөһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү нигезендә кабул ителә.

Урам-юл челтәрен төзү нигезенә авылның хәзерге һәм планлаштырылган районнары арасында элементләр санын арттыру һәм авылның урам-юл челтәрен төбәкнең автомобиль юл системасына кертү идеясе салынган.

Урамнар иерархиясендәге дәрәжәгә ярашлы рәвештә, аларның һәрберсенең аркылы профиле башкарылырга тиеш.

Генераль план проектында торак пункт урамнары һәм юлларының проектлана торган аркылы профильләре китерелә. Текстлы МА-териаллар составында китерелгән аркылы профильләр һәм төп сызымда китерелгән чишелешләр схемалары терри-торияне планлаштыру, юлларны проектлау буенча алга таба эшләрне үткәргәндә регламентташтыручы нигезләмәләр буларак карала һәм төгәлләнергә мөмкин. Юлның киңлеге, юл чишелешләренәң төрләре һәм хәрәкәтнең төп юнәлешләре үзгәрешсез калырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең комплекслы транспорт схемасын әзерләгәндә, бу аркылы профильләр һәм чишелеш схемалары төзәтелергә мөмкин.

Авыл урамнары һәм юллары классификациясе проектның график өлешендә күрсәтелгән (нигезләү буенча материалларның транспорт инфраструктурасын үстөрү картасы). Исәмллек профильләре шул ук схемада күрсәтелгән.

Яңа торак төзелеше районнарында урамнарны һәм юлларны проектлаганда Кызыл линияләрдәге урамнарның проект киңлеген сакларга кирәк, бу киләчәктә жир кишәрлекләрен тартып алу һәм урамнарны киңәйтү максатыннан капитал төзелеш объектларын жимерү буенча кыйммәтле чараларны гамәлгә ашырудан качарга мөмкинлек бирәчәк. Проектлана торган урамнар норматив тайпылышларны үтәү таләпләре үтәлсен өчен рельефта шулай урнаштырылырга тиеш. Катлаулы геоморфологик-факторлар булган шартларда төп урамнарны сүгенүгә һәм төзүгә аерым игътибар бирергә кирәк.

Тукталыш урыннарын һәм транспортны озак вакыт саклау урыннарын оештыру

Автотранспорт авыл жирлеге территориясендә, нигездә, предприятиеләр участоклары чикләрендә һәм авыл жирлегендә яшәүчеләрнең йорт яны участкаларында саклана.

Торак пунктта гараж-төзелеш кооперативлары юк.

Алга таба халыкның автомобильләшү дәрәжәсе артуын исәпкә алып, жәмәгать билгеләнешендәге биналар янында автомобильләр тукталыш урыннарын оештыруны күздә тотарга кирәк.

Ведомство һәм йөк автомобильләре торак пунктның коммуналь-склад һәм агро-сәнәгать зонасында сакланачак дип фаразлана. Халыкның жиңел автомобильләрен даими һәм вакытлыча саклау йорт яны участкалары чикләрендә каралган.

Өлеге бүлек буенча үтәлергә тиешле чаралар:

1. Төзелеш өчен бүлеп бирелгән участокларда (бөтен чор) жәмәгать билгеләнешендәге биналарның проект сыйдырышлылыгына ярашлы рәвештә кирәкле санда парковка урыннары төзүне административ чаралар белән тәмин итү;
2. Хезмәт күрсәтү объектлары янында автостоянкалар төзү (бөтен чор);
3. Ижтимагый тукталышлар оештыру.

Жәяүлеләр урамнары системасын булдыру: мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр өчен киртәсез мохит тәмин итү

Экологик чиста мохитне саклау өчен, хатлар өчен кечкенә кисәкләр булганда, торак пунктлар территориясендә программада жәяүлеләр урамнары системасы каралган.

Торак пункт программасы халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен киртәсез мохит булдыруны күздә тотта. Моның өчен жәмәгать биналарын проектлауда норматив авышлыклы пандуслар, тротуарларны камилләштерү һәм барьерлы мохитсез булдыруга караган барлык кирәкле таләпләр таләпләре куелырга тиеш.

Бу бүлек буенча чаралар:

1. Күбесенчә жәяүлеләр хәрәкәте булган урамнар системасын формалаштыру (хисап срогы-перспектива);
2. Административ чаралар белән төзүчеләр тарафыннан киртәсез мохит булдыру буенча таләпләрне үтәүне тәэмин итү (бөтен чор).